

Ympäristölautakunnan kannanotto hyvinvointikertomukseen vuosille 2017 - 2020

468/00.001/2009

YMPLTK 11.10.2016 § 158

Terveys- ja sosiaalijohtaja Anne Santalahti

Ylöjärven ensimmäinen terveydenhuoltolain 12 § mukainen laaja hyvinvointikertomus kuluvalle valtuustokaudelle hyväksyttiin 10.11.2014 valtuustossa. Laaja hyvinvointikertomus perustuu uusittuun kaupunkistrategiaan ja Pirkanmaan alueelliseen terveydenedistämisuunnitelmaan. Kuluvan toimikauden aikana valtuustolle on lain mukaisesti raportoitu vuosittain toteumista ja vuonna 2017 tullaan esittämään laajempi raportti Ylöjärven hyvinvointimittareiden kehityksestä seurantajakson 2013-2016 aikana. Nyt kulumassa olevan kauden aikana hyvinvointikertomuksen sähköinen alusta on uusittu ja nykyistä ylläpitää Kuntaliitto. Ylöjärvellä sähköisen hyvinvointikertomuksen pääkäyttäjänä toimii ylihoitaja, hyvinvointikoordinaattori Soile Vuolle.

Hyvinvointityö ja terveydenedistäminen tulee olemaan jatkossakin kunnan tehtäviä. STM:n linjausten mukaan kunta ratkaisee monet asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavat asiat:

- kunnat päättävät monista tehtävistä ja toimista, joilla on ratkaiseva merkitys asukkaiden hyvinvointiin, osallisuuteen, työllistymiseen ja toimintakykyyn. Ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia asioita ovat muun muassa varhaiskasvatus ja koulutus, liikuntamahdollisuudet, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus ja liikennejärjestelyt. Näiden ja monien muiden asioiden hoidosta on vastuussa kunta.
- kunta voi hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua edistämällä kuntalaisten hyvinvointia suunnitelmallisesti ja aktiivisesti. Tämä onnistuu, kun kunnan päättäjät ottavat eri hallinnonalat, järjestöt ja asukkaat mukaan löytämään hyviä ratkaisuja ja tekemään tarvittavia muutoksia. Tässä työssä järjestöt ovat julkishallinnon tärkeä kumppani. Esimerkkejä hyvistä toimintatavoista on paljon. Maankäytöstä vastaavat viranomaiset voivat yhdessä kuntalaisten kanssa suunnitella lähiympäristöjä terveyden ylläpitoon innostaviksi. Kunnan nuorisotai liikuntatoimi voi monipuolistaa harrastustoimintaa yhteistyössä järjestöjen kanssa. Kunta voi myös päättää, että sen tarjoamat ja tukemat ateriat ovat ravitsemussuosituksen mukaisia.

Edelleen STM linjaa, että kunnissa tullaan tarvitsemaan hyvinvointi- ja terveyden edistämistyön toteuttamisessa pysyvät poikkihallinnolliset yhteistyö- ja toimeenpanorakenteet (hyvinvointityöryhmä ja terveyden edistämisen koordinaatio), hallinnonalojen rajat ylittäviä johtamisen käytäntöjä ja vastuunottoa, sitoutumista hyvinvointitavoitteisiin kuntasuunnittelussa, ajantasaista tietoa väestön hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä, vaikuttavia terveyden edistämisen käytäntöjä sekä ehkäisevän työn ammatillista osaamista ja riittävää henkilöstöä.

Pirkanmaan terveydenedistämisen neuvottelukunta on linjannut uudelle toimikaudelle laadittavaa hyvinvointikertomusta varten seuraavaa:

nykyisin on liikaa ikäryhmäjaottelua, tulisi valita esimerkiksi +65v. tai +75v., mieluummin +75v,ei tulisi käyttää indikaattoreita, jotka vaativat erillistä keräämistä ja että kouluterveyskyselystä valitaan samat indikaattorit perusopetuksen 8. ja 9. luokille, lukioon ja ammatilliseen opetukseen.

Ylöjärven hyvinvoinnijohtoryhmä käsitteli kokouksessaan 27.4.2016 vuosille 2017-2020 laadittavaa laajaa hyvinvointikertomusta ja suositaa, että siirrytään kolmeen pääteemaan, jotka perustuvat kuntastrategiaan ja Pirkanmaan terveyden edistämisen neuvottelukunnan suosituksiin ja joita seurataan sähköisessä hyvinvointikertomuksessa olevilla indikaattoreilla. Hyvinvointiryhmä esittää, että laajan hyvinvointikertomuksen teemat ovat:

- terveellinen ravitsemus ja kaikenikäisten kuntalaisten liikunta ja sen lisääminen (= terveelliset elintavat yleisesti mukaan lukien ehkäisevä päihdetyö)
- turvallisuus
- kuntalaisten arjessa pärjäämisen vahvistaminen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä eli kuntalaisen hyvä arki.

Hyvinvointijohtoryhmä pyytää kaikilta lautakunnilta ja neuvostoilta kannanottoja esitettyyn laajaan hyvinvointikertomusmalliin ja käytettäviin seurantaindikaattoreihin. Lausunnot pyydetään toimittamaan 31.8.2016 mennessä hyvinvointikoordinaattori Soile Vuolteelle.

Va. kaupunginarkkitehti Jouni Ruokanen

Ympäristön laatu vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin. Ympäristön vaikutuksista hyvinvointiin mitattavissa olevat indikaattorit tulevat esille hyvinvointikertomuksen yksityiskohtien kautta.

Oheismateriaali - 14.3.2016 Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen työryhmän laatima indikaattoriluettelo

Hyvinvointikoordinaattori Soile Vuolle esittelee lautakunnalle asiaa.

Va. kaupunginarkkitehti ehdottaa

Ympäristölautakunta päättää antaa lausunnon laajan hyvinvointikertomuksen mallista ja käytettävistä seurantaindikaattoreista. Lausunnon kirjaamistapa on tiivistetty keskustelumuistio.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
